

Krisen i barne- og ungdomsarbeidet (2)

Kommunikasjon og forkynnelse

Innledning

Til alle tider har kommunikasjon vært viktig. Det å kunne være på talefot med andre mennesker har alltid vært viktig. I alle sammenhenger er det viktig å gjøre seg forstått, slik at andre forstår det som blir sagt. I kommunikasjonsteorien opereres det med en tredelt modell: Avsender - budskap - mottaker. Budskapet skal fra avsender til mottaker, men dersom mottakeren ikke oppfatter det avsenderen mener å si, oppnås ikke kommunikasjonens forventede resultat, nemlig *communis*, som betyr felleskap. På tilsvarende måte har det svært mye å si for det åndelige fellesskapet at forkynnelsen virkelig når inn hos tilhørerne.

1) Kommunikasjon

I de senere år har dette spørsmålet også meldt seg i stor styrke innad i kristne sammenhenger. En opplever at vekkelsene som vi venter på, har uteblitt. Verdslige og ungdommene søker ikke lenger til møtene, og de trives heller ikke der. Så spør en seg: Hva skal vi gjøre? Hva er problemet? Da mener mange at det har oppstått et kommunikasjonsproblem. Vi taler et språk, som går langt over hodene på de. Vi svarer på spørsmål som de unge ikke har stilt. Vi snakker om en virkelighet som de ikke kjenner seg igjen i. Sang og musikk og andre innslag kommuniserer bare for de eldste i forsamlingen. Vi svarer ikke på ungdommene sine problemer. Vi tar ikke dagene ungdom lenger på alvor. Den Hellige Ånd som skal *overbevise*, er viktig. Men det er ikke nok. En må også hjelpe Den Hellige Ånd? Vi må hjelpe til å kommuniserer på en bedre måte enn før, med dagens unge mennesker. En sier at det er ingen motsetning mellom å tro på Den Hellige Ånds gjerning og det å kommunisere på en god måte. En sier også at Den Hellige Ånd bruker kommunikasjonsmetodene og anvender de på tilhørerne. Nettopp fordi vi tar dagenes mennesker på alvor, vil vi også ta kommunikasjonen på alvor. Når jeg hører den slags tale, slår det meg at en taler om en Gud som er død. Jeg mener ikke med dette å si, at vi ikke skal legge vekt på hvordan vi ordlegger oss. Det er ikke uvesentlig. Men spørsmålet er om det er det virkelige problem? Nei! Saken er at folk utmerket godt forstår hva vi sier. Men det at det allikevel ofte ikke blir forstått og mottatt, skyldes budskapet. Anstøtet ligger i selve budskapet. Det hører med til egenarten både for lov og evangelium at det støter det naturlige mennesket. I.Kor.1,18. "Det som intet øye har sett og intet øre hørt, og det som ikke oppkom i noe menneskes hjerte, det har Gud beredt for dem som elsker ham" I.Kor.2,9. Evangeliets budskap er så ukjent for kjød og blod, at dette fatter vi ikke noe av, uten at Den Hellige Ånd, får åpenbart det for våre hjertene. Joh. 14,26 - 16,8.

Det er viktig å understreke at budskapet skal inn i mitt hjerte. Kristendommen går ikke på det intellektuelle plan, men om hjerte forstår det, og griper det i tro "For med hjertet tror en til rettferdighet, og med munnen bekjenner en til frelse" Rom.10,10. Jesus sier i Mt.18,6 "men den som forfører én av disse små som tror på meg, for ham var det bedre at det var hengt en kvernstein om hans hals og han var nedsenket i havets dyp" "Disse små" som Jesus omtaler, er

ganske små barn, nærmere bestemt et diebarn. Om disse sier Jesus at de tror på meg. Dette viser at frelsen ikke ligger på det intellektuelle plan.

Vi skal ta våre tilhørere på alvor. Men vi er ikke satt til å svare på alle mennesker sine spørsmål. Vårt hovedanliggende må hele tiden være: Hvordan skal menneske bli frelst, bli bevart som kristen og til slutt bli evig salig. "Derfor er den forkynnelse som alltid har kontakt med evigheten, alltid tidsaktuelt. Men den forkynnelse som ikke har kontakt med evigheten, er aldri aktuell". (Carl Fr. Wisløff).

Kjenne terrenget

Det gjentas til stadighet at skal vi nå de unge med frelsens ord, så må vi kjenne "terrenget".

Kjente Jesus terrenget, slik vi tenker om dette? Nei! Han gjorde ikke det. Det ser vi Joh.6 der den ene etter den andre forlot han. Han klarte ikke å holde på folket.

Kommer evighetsspørsmålet frem i forkynnelse, så vil en også kommunisere med folk. Da forstår folk hva det dreier seg om. Her er det noe jeg må ha tak i. Koste hva det koste vil.

Ved at dette får så stor en plass i tanken at vi må kjenne "terrenget", så vil dette også påvirke emnevalg i forkynnelse, nettopp av den grunn at vi må tale slik de er opptatt av. Da får vi emner som eks. nestekjærlighet, spiseforstyrrelse, hvordan leder Gud, Når en miste noen en er glad i, okkultisme osv. Derimot er det altfor lite i forkynnelse av det som det egentlig dreier seg om: lov og evangelium, synd og nåde, lys og mørke, himmel og helvete.

2) Jesu lignelser

Vi hører ofte at da Jesus gjekk her på jord, så brukte han bilder som folk forstod, blant annet i sine lignelser, for å gjøre sannheten om Guds rike mer forståelig for leserne. Gjorde Han virkelig det? Nei! Jesus var en gåte for sin samtid. Han ble ikke forstått av folket. Den forkynnelse Jesus kom med, var en forkynnelse som noe menneske aldri har forkynt. Når Jesus talte i lignelser så får vi svaret i Mt.13,10-17. *"Disiplene kom da til ham og sa: Hvorfor taler du til dem i lignelser? Han svarte dem og sa: Fordi dere er det gitt å få kjenne himlenes rikes hemmeligheter, men dem er det ikke gitt. For den som har, til ham skal det bli gitt, og han skal ha overflod. Men den som ikke har, skal bli fratatt endog det han har. Derfor taler jeg til dem i lignelser. For de ser, og likevel ser de ikke. De hører, og likevel hører de ikke, og forstår ikke. På dem blir Jesajas profeti oppfylt som sier: Dere skal høre og høre, men ikke forstå, se og se, men ikke skjelve. For dette folks hjerte er blitt sløvt, og med ørene hører de tungt, og sine øyne har de lukket til, så de ikke skal se med øynene eller høre med ørene og forstå med hjertet, og omvende seg så jeg kunne få lege dem. Men dere - salige er deres øyne fordi de ser, og deres ører fordi de hører. Sannelig sier jeg dere: Mange profeter og rettferdige har lengtet etter å se det som dere ser, men fikk ikke se det, og å høre det som dere hører, men fikk ikke høre det."*

Vi ser at Jesus kaller sine lignelser "himmelrikets hemmeligheter" v.11.

Jesus taler i lignelser nettopp fordi folk ikke skal forstå, og skjule sitt budskap. Men samtidig

skulle han åpenbare det for de som tror på ham.

En må også si i denne sammenhengen at Jesus også måtte være "dårlig" å kommunisere med folket. Det var store skarer som fulgte etter Jesus, men etter hvert trakk folket seg unna Ham. Det ser vi tydelig i Joh.6, da Jesus hadde gjort brødunderet. Jesus taler der om at Han selv er det Guds brød "som kommer ned fra himmelen og gir verden liv" v.33. Da begynte jødene å knurret mot ham (v.41). "Mange av hans disipler som hørte dette, sa da: Dette er hårde ord! Hvem kan høre dem?". "Etter dette trakk mange av hans disipler seg tilbake og gikk ikke lenger omkring med ham" (v.66).

Det er lett for en forkynner eller andre som har arbeid med unge mennesker, å være "folkelig" og "populær". Så bruker man pedagogikk og kommunikasjonsteori, for å nå flest mulig. Det er lett å tenke, at hvis vi kan samle masse folk, så er det vellykket. Men er det lite folk som vil lytte til vårt budskap, så har det vært mislykket, fordi vi kommuniserer dårlig, og folk ikke vil lytte til oss av den grunn.

Det farlig med hele den måten å tenke og arbeide på, er at den blir bestemmende også for innholdet. For å bevare kontakten er det viktig å ikke støte noen, eller gjøre det vanskelig for folk. Da blir han fort avskrevet, for da kommuniserer han ikke.

3) Nådegaver.

Faren mange kristne mennesker står oppi er at de blir verdsliggjort. Mange har kommet bort fra Jesus, på grunn av at verden såg så forlokkende ut. Men verdsligheten har også et annet aspekt, nemlig at vi tar i bruk verdens metoder til å nå våre mennesker med Guds ord på. I all den diskusjon som er rundt dette, har en glemt noe helt avgjørende, som kun finnes i kristendommen: Nemlig *nådegaver*. Det er den åndelige utrustning som Herren gir den troende forsamling til arbeidet i hans rike.

Nådegavene er en åndsgave som blir gitt til menighetens oppbyggelse. Den er avpasset den enkelte for den gjerning en skal utføre i Guds rike. I Ef 4,7-11 ser vi at det er Herren som eier nådegavene, å deler dem ut. Det er altså ikke noe som du kan ta deg til. Det er med andre ord, noe du får, en gave og altså ikke noe en har fra før, noe medfødt. Men det er Herren som deler de ut til hvem han vil. Vi er alle lemmer på Kristi legeme, men ikke alle har de samme oppgaver og den samme plassering og den samme utrustning

Naturgave og nådegave er ikke det samme. Det kan tvert imot være en motsetning mellom disse. Moses som av naturen hadde tungt å tale, ble den store profeten. Paulus som taler om sin egen skrøpeligheit, frykt og hjerteskjelv, talte Guds ord med kraft og overbevisning. Når Paulus forkynte så var ikke "med visdoms overtalende ord, men med Ånds og krafts bevis, for at deres tro ikke skulle være grunnet på menneskelig visdom, men på Guds kraft". 1.Kor.2,4.5. Så nådde budskapet frem. Så ble det forstått og mottatt, så sant det ikke møtte motstand i hjerte. Her ser du nådegaven i funksjon. Måtte vi derfor be om at Herren får utruste sine troende med nådegaver, slik at mennesker får møte Herren gjennom "forkynnensens dårskap". 1.Kor.1,21.

4) Gamle stier

"Så sa Herren: Stå på veiene og se til, Spør etter de gamle stier, Spør hvor veien går til det gode, og vandre på den! Så skal dere finne hvile for deres sjeler. Men de sa: Vi vil ikke vandre på den."

Jer.6,16. Hva er de "gamle stier?" Det er å holde seg etter Guds ord. Om tingene på hva som er rett og galt har endret seg opp igjennom århundrene, så står Guds ord fast. (Salme 119,89). Mange ting har forandret seg opp igjennom årene. En kan ikke si uti fra Guds ord, at det har skjedd noe galt i det. Vi holder oss til Guds ord. Men formene og metodene vi bruker, har endret seg med tiden. Men allikevel må vi spørre om vi kan skille disse to tingene ifra hverandre, uten at det får konsekvenser for en av tingene?

Så kommer da troen av forkynnelsen som en hører, og forkynnelsen som en hører, kommer ved Kristi ord"

Rom.10, 17. jfr. Joh. 5,24.25 - Jes. 55,3. Å høre, er et grunnord i skriften, i hvordan Gud kommer til et menneske. Gud rekker sin frelsende nåde gjennom hørselen. Dette har alltid skjedd, gjennom alle tider. Det har vært talt et ord, for på den måten å komme inn til et menneske på. Når en i dag eksempelvis tar i bruk drama, så har det ikke bare skjedd en forskyvning når det gjelder virkemidler/metoder/former. En har også fått en annen forståelse av hva skriften sier på dette punkt. Metoder/former og en *annen* skriftforståelse går altså hånd i hånd. En sier at vi fremdeles holder oss til skriften, men det er en selvmotsigelse. Hvorfor skulle en da endre bruk av virkemidler? Det er fordi en har fått en annen skriftforståelse, enn hva tilfelle var tidligere. *"Jeg er selvfølgelig oppmerksom på at det i de sammenhenger der man arbeider langs slike linjer, ikke foreligger noe bevisst ønske om å endre budskapets innhold. Det man gjerne vil er å formidle det gamle budskap, bare i nye former og ved hjelp av mer tidsmessige metoder. Men det man ikke er oppmerksom på er at form og metode alltid har bestemmende innflytelse også på innholdet som formidles. Det å ureflektert hevde at form og innhold kan skilles fra hverandre, slik at det ene kan forandres uten at det andre også endres, er kort og godt blindhet. Det er umulig å forene budskapet om den Hellige Gud, om "hva min frelse kostet har" med underholdningsindustriens fjas. Da går Herren sin vei, og vi må fortsette alene" (Jan Bygstad).* Hvilken forståelse jeg har av skriften, vil bestemme hvilke valg jeg foretar meg. Dette gjelder på alle punkter. Leser jeg Bibelen med den forståelse at samboerskap ikke er synd. Vel! Da ser jeg ikke noe galt at noen flytter sammen før de er gift. Mitt skriftsyn, vil altså bestemme min retning, i hvordan jeg tenker, argumenter og handler som jeg gjør.

5) "Vedlikeholdsarbeid"

Alle som har møtt Frelseren, og er blitt løst ifra sine synder, og funnet tilflukten i Jesus, ønsker at flere må få del i dette. Vi kan ikke ha Jesus for oss selv. Det er ikke noe privatsak å være en kristen. Men vi må dele det vi selv har mottatt med andre mennesker. Derfor sier Jesus i Mt.5.14.15 "Dere er verdens lys! En by som ligger på et fjell, kan ikke skjules. Heller ikke tenner noen et lys og setter det under en skjepp, men i staken. Da lyser det for alle som er i huset"

"Gå derfor ut og gjør alle folkeslag til disipler, idet dere døper dem til Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn" Mt.28,19.

"Han som vil at alle mennesker skal bli frelst og komme til sannhets erkjennelse" I.Tim.2,4.

Jfr. 2.Peter 3,9. Det er så mange som ennå ikke har hørt budskapet om frelsen i Jesus. Dette bør skape en nød i våre hjerter. Derfor hører vi at flere sier, at vi bør slutte med dette

"vedlikeholdsarbeidet" vi driver med på bedehuset, der vi "bare" taler til 5-10 eldre troende. Nå

må vi evangelisere, for å nå de uomvendte. Vi må også slutte med den vekkelserforkynnelse som vi ofte hører på våre bedehus. Vi skal heller oppmuntre de troende og gi dem trøst og mot. Så får vi konsentrere oss om vekkelser til de uomvendte. De som taler slik har ikke forstått noe. Da har de ikke skjønnet noe. En må stille seg spørrende om de selv er kommet gjennom den trange porten til liv i Gud?

Hva er vekkelser? Det er anger over synd, og tro på Jesus. Blir vi noen gang ferdig med angeren over våre synder? Blir vi noen gang ferdig med å tro på Jesus? Svaret på dette er nei. Derfor lever en kristen i vekkelser hele livet. Den dagen vekkelseren forsvinner fra våre liv, vil Jesus forsvinne fra våre hjerter.

Vi er i dag i ferd med å få en tyngdeforskyvning, der vektlegging på misjon og de uomvendte, får en større plass enn den har etter Guds ord.

Vær våken

Jesus taler i det 24 kapittel i Mattesus-evangeliet om sin gjenkomst, og han taler alvorlig. "Og som Noahs dager var, slik skal Menneskesønnens komme være. For likesom de i dagene før vannflommen åt og drakk, tok til ekte og ble gitt ekte, helt til den dag da Noah gikk inn i arken, og de visste ikke av det før vannflommen kom og tok dem alle, slik skal det også være når Menneskesønnen kommer. Da skal to menn være ute på marken, den ene blir tatt med, den andre blir latt tilbake. To kvinner skal male sammen på kvernen, den ene blir tatt med, den andre blir latt tilbake" Mt.24,37-41.

"Da han satt på Oljeberget, og disiplene var alene med ham, kom de til ham og spurte: Si oss, når skal dette skje? Og hva skal være tegnet på ditt komme og på tidsalderens ende? Mt.24,3. Da skal vi merke oss hva som er svaret til disiplene: "Se til at ingen fører dere vill!" v.4. Det var hovedsaken. Det må også være hovedsaken for deg som hører Jesus til.

Jesus taler i Lk.12,40f i forbindelse med sin gjenkomst "Vær da også dere rede! For Menneskesønnen kommer i den time dere ikke tenker. Da sa Jesus til ham: Herre, er det til oss du taler denne lignelsen, eller også til alle andre?" Så forteller Jesus videre om hvem som er "den tro og kloke forvalter, som herren skal sette over husfolket sitt for å gi dem deres mat i rette tid? Salig er den tjener som Herren finner i ferd med å gjøre dette når han kommer" (v.42.43). Det Jesus hele tiden vil legge oss på minnet er dette: Det er oss det gjelder, pass nå på deg selv, hvordan ditt Gudsforhold er.

"Herre, er det få som blir frelst? Men han sa til dem: Strid for å komme inn gjennom den trange dør! For mange, sier jeg dere, skal søke å komme inn og ikke være i stand til det." Lk. 13,23.

I Joh.21 stiller Peter et spørsmål til Jesus om hvordan det ville gå Johannes (v.21). "Jesus sier til ham: Om jeg vil at han skal leve til jeg kommer, hva angår det deg? Følg du meg!". (v.22). Det Jesus hele tiden vil si; Det er meg det gjelder. Ulykken er at jeg står i fare med å bli mer opptatt med de andres frelse, enn min egen. Vi står hele tiden i fare med å falle fra troen. Den faren er mye større enn vi selv kan tenke oss. På grunn av at dette ikke går noe særlig innpå oss, har vi fått

denne overfladiske selvfølgelighet, som er en djevelens forførelse. Selvfølgelig er det Jesus som er frelseren vår. Selvfølgelig er det Jesus som er den eneste vei til himmelen. Nei! Det er ingen selvfølgelighet. Det vil de mange skriftord som vi nå skal se på, understreke for oss.

"Gå inn gjennom den trange port! For vid er den port, og bred er den vei som fører til fortapelsen, og mange er de som går inn gjennom den. For trang er den port og smal er den vei som fører til livet, og få er de som finner den" Mt.7,13.14.

"Og fordi lovløsheten tar overhånd, skal kjærligheten bli kald hos de fleste" Mt.24,12.

"Derfor, den som mener seg å stå, han se til at han ikke faller! " 1.Kor. 10, 12.

"Men Ånden sier med klare ord at i kommende tider skal noen falle fra troen og holde seg til forførende ånder og demoners lærdommer" I.Tim.4,1.

"For tiden er kommet da dommen skal begynne med Guds hus. Men begynner den med oss, hvordan skal det da ende med dem som ikke vil tro Guds evangelium? Og er det da med nød og neppe den rettferdige blir frelst, hvordan skal det da gå med den ugudelige og synderen?" 1. Peter 4,17. I 8.

Avslutning

Måtte vi selv få leve i vekkelsen, samtidig med at vi har et hjerte som brenner for at mennesker må bli frelst. Så er arbeidsdagen her snart slutt, så venter vi bare på den Herre Jesus skal komme igjen for å hente sine. Så er det bare en ting det gjelder, og det er at vi blir evig salige. "For ordet om korset er vel en dårskap for dem som går fortapt, men for oss som blir frelst, er det en Guds kraft." 1.Kor.1,18. I Jesus har Gud fått det offer som krevdes, nemlig at Han ofret seg selv. Der har Jesus på våre vegner vært helt lydig, like til døden på korset" Så er gjelden vekk, synden sonet. Så er jeg fri.

"Thi blodet, han udgød, det gælder dog mer end alle de synder, du føler og ser under smerte. Og vid, at hvad Jesus har taget på sig, det kaster han aldrig tilbake på dig- det er borte!"

Dette er forkynnelsen dårskap, og anstøtstein. Selv om mange synes dette er uforståelig tale, og de ikke forstår oss, så er dette budskap den eneste vei til himmelen for oss alle. Det er min trøst i min elendighet at ditt ord har holdt meg i live." Salme 119,50.

"Jeg har stridd den gode strid, fullendt løpet, bevart troen. Så ligger nå rettferdighetens krans rede for meg , den som Herren, den rettferdige dommer, skal gi meg på den dag - ja, ikke bare meg, men alle som har elsket hans komme." (2.Tim.4.7f).